

Sygn. akt IX Ca 598/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Grzybek (spr.),
Sędziowie:	SO Małgorzata Kasztelan, SO Ewa Dobrzyńska-Murawka,
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Najdrowska,

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2017 r. w Olsztynie, na rozprawie,

sprawy z powództwa A. C. i R. C.,

przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K.,

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 15 lutego 2017 r., sygn. akt I C 1732/16,

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że pozbawia wykonalności prawomocny wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Olsztynie z 8 października 2014 r. w sprawie X C 1686/14 upr., któremu nadana została klauzula wykonalności w dniu 4 marca 2015 r. co do kwoty 228 zł (dwieście dwadzieścia osiem złotych), oddalając powództwo w pozostałym zakresie;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. nie obciąża powodów kosztami procesu na rzecz pozwanego za instancję odwoławczą.

Małgorzata Kasztelan Beata Grzybek Ewa Dobrzyńska-Murawka

Sygn. akt IX Ca 598/17

UZASADNIENIE

Powodowie A. C. i R. C. wnieśli powództwo przeciwko pozwanemu (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – prawomocnego wyroku zaocznego wydanego 8 października 2014 r. przez Sąd Rejonowy w Olsztynie, X Wydział Cywilny w sprawie X C 1686/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności zarządzeniem z 4 marca 2015 r. do kwoty 2.688 zł oraz zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazali, że w części wskazanej w żądaniu powodowie zostali zwolnieni przez

pozwanego z zobowiązania, pismem z dnia 10 grudnia 2015 r. dotyczącego odsetek. Tym samym nie było podstaw do wszczęcia postępowania egzekucyjnego, na podstawie wskazanego tytułu wykonawczego.

Pozwany (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w K. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniósł, że z uwagi na brak całkowitej spłaty zaciągniętego przez powodów u pozwanego zobowiązania, pozwany wniósł pozew o zasądzenie należności, która następnie została częściowo spłacona w toku postępowania, a dokonanie tej wpłaty przyczyniło się do częściowego umorzenia zaległości w tym zakresie. Pozwany wskazał, że Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z 8 października 2014 r. w sprawie o sygn. akt XC 1868/14 zasądził dochodzone przez pozwanego należności oraz kwotę 2.688 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Z uwagi na to, że na tym etapie powodowie nie kwestionowali przedmiotowego orzeczenia o kosztach, z chwilą uprawomocnienia się wyroku doszło do prekluzji materiału faktycznego sprawy, w której wyrok został wydany. Stanowisko takie wyraził w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy. Pozwany wskazał również, że twierdzenia powodów, iż to pozwany przyczynił się do powstania kosztów postępowania oraz zastępstwa prawnego pozbawione są podstaw. Zarzuty te są niedopuszczalne w niniejszym postępowaniu z uwagi na prawomocność orzeczenie w sprawie X C 1686/14.

Wyrokiem z dnia 15 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił powództwo i nie obciążył powodów kosztami procesu na rzecz pozwanego.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne. Sąd Rejonowy w Olsztynie, X Wydział Cywilny wyrokiem zaocznym z 8 października 2014 r. w sprawie sygn. akt X C 1686/14 zasądził solidarnie od R. C. i A. C. na rzecz obecnie pozwanego (...) Bank (...) S.A. w K. kwotę 11.604,19 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 20.000 zł od 28 maja 2013 r. do 19 września 2014 r. oraz od kwoty 10.000 zł od 20 września 2014 r. do dnia zapłaty. Ponadto Sąd umorzył postępowanie co do kwoty 10.000 zł oraz zasądził solidarnie od R. C. i A. C. na rzecz (...) Bank (...) S.A. w K. kwotę 2.688 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Zarządzeniem z 4 marca 2015 r. ww. wyrok zaopatrzone w klauzulę wykonalności.

W kwietniu 2016 r. roszczenie z ww. tytułu wykonawczego skierowano do egzekucji. We wniosku egzekucyjnym wskazano, że na należność wierzyciela składa się kwota 39,88 zł tytułem niespłaconych odsetek za zwłokę, kwota 2.754 zł tytułem niespłaconych opłat i prowizji bankowych, kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym według norm przepisanych.

Komornik sądowy zajął całą kwotę wskazaną przez powoda we wniosku egzekucyjnym i złożył do depozytu sądowego.

W ocenie Sądu Rejonowego powodowie nie wykazali by została spełniona którakolwiek przesłanka do pozbawienia wskazanego tytułu wykonawczego wykonalności. W szczególności nie wykazali, by po dniu powstania tytułu wykonawczego zapłacili na rzecz pozwanego kwotę obecnie egzekwowaną przez pozwanego w toku postępowania lub zostali zwolnieni z zobowiązania co do tej kwoty. Pisma pozwanego z dnia 10 grudnia 2015 r. nie można traktować jako ostatecznego i złożonego ze skutkiem rozporządzającym oświadczenia woli pozwanego o zwolnieniu powodów z długu do kwoty 50 % odsetek karnych. Pismu nie towarzyszyły czynności takie jak: wydanie dłużnikowi pokwitowania, zwrot dokumentu stwierdzającego zobowiązanie albo jego zniszczenie. Gdyby nawet uznać pismo z dnia 10 grudnia 2015r. za oświadczenie o zwolnieniu z długu, to jest ono bezskuteczne wobec braku formy. Mianowicie, gdy zwolnienie z długu następuje pod tytułem darmym, czyli bez ekwiwalentu, jak w niniejszej sprawie, do formy leżącej u podstaw darowizny znajdowałby zastosowanie art. 890 § 1 k.c. Oznacza to wymóg zachowania formy aktu notarialnego dla oświadczenia wierzyciela zwalniającego dłużnika z długu, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. uwzględniając sytuację majątkową powodów.

Powyższy wyrok zaskarżyli apelacją powodowie domagając się zmiany wyroku i orzeczenia zgodnie z żądaniem pozwu. W uzasadnieniu wskazali, że spłacili zobowiązanie z nadpłatą i stosowali się do każdego pisma banku. W karne odsetki została wpisana kwota 2.626 zł, która stanowiła opłatę kosztów procesowych a nie odsetek karnych. Zamiast kwoty

2.499,88 zł (to jest 50% odsetek) została wpisana kwota 2.333,88 zł. Gdyby zatem wziąć podwójną wysokość kwoty 2.499,88 zł to jest to zgodne z pismem wierzyciela z dnia 10 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest w części zasadna.

Sąd Okręgowy w istocie podziela ocenę prawną ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego, z tym jednak zastrzeżeniem, iż wyliczenia Sądu I instancji dotyczące wysokości spłaconego przez powodów zobowiązania nie były precyzyjne. Powodowie bowiem już po zamknięciu rozprawy, poprzedzającej wydanie wyroku będącego podstawą wszczęcia egzekucji wobec powodów, spłacili na rzecz pozwanego wyższą kwotę niż przyjął to Sąd Rejonowy.

Artykuł 840 § 1 pkt 2 k.p.c. stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub zdarzenia, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane.

Przesłanką merytoryczną, skutkującą uwzględnieniem powództwa, jest zaistnienie zdarzenia powodującego wygaśnięcie zobowiązania lub niemożność jego egzekwowania. Zdarzenia te muszą istnieć przed wydaniem wyroku pozbawiającego tytuł wykonawczy wykonalności oraz przed wytoczeniem powództwa. Stwierdzenie takiego zdarzenia ma charakter deklaracyjny ustalania faktu, powodującego wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania albo niemożność jego egzekwowania (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 października 1966 r., III CR 224/66).

Do zdarzeń skutkujących niemożnością egzekwowania zobowiązania zalicza się między innymi spłatę roszczenia lub zwolnienie z długu. Na te dwa zdarzenia powołali się powodowie w niniejszej sprawie.

Poza sporem w niniejszej sprawie jest fakt, że pozwany przyznał w piśmie z dnia 10 grudnia 2015 r., iż na dzień 9 grudnia 2015 r. zadłużenie powodów objęte tytułem wykonawczym, którego pozbawienia wykonalności domagają się powodowie w niniejszej sprawie, wynosi 8.264,79 zł. Na sumę tę składają się kwota odsetek umownych 639,03 zł, odsetki karne w wysokości 4.999,76 zł, koszty zastępstwa prawnego 2.460 zł oraz koszty postępowania 166 zł. Z dowodów przedstawiony przez powodów wynika, że na poczet zadłużenia zapłacili pozwanemu kwotę 5.764,91 zł. Zatem do zapłaty pozostała kwota 2.499,88 zł. We wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego pozwany domagał się wyegzekwowania kwoty kosztów procesu, które wyniosły 2.688 zł oraz kwotę odsetek ustawowych za zwłokę w wysokości 39,88 zł, a zatem łącznie kwoty 2,727,88 zł. Skoro zatem pozwanym pozostała do zapłaty kwota 2.499,88 zł, tym samym mogli skutecznie domagać się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego również co do różnicy wskazanych kwot, a zatem co do 228 zł (2.727,88 zł – 2.499,88 zł). W tym też zakresie zaskarżony wyrok podlegał zmianie, a powództwo uwzględnieniu.

Sąd Okręgowy podziela natomiast stanowisko Sądu Rejonowego, iż powodowie nie wykazali, że pozwany zwolnił ich z długu. Za takie oświadczenie nie można uznać treści pisma z dnia 10 grudnia 2015 r. Jego treść nie daje podstaw do przypisania stronie pozwanej wprost wyrażonego oświadczenia o zwolnieniu powodów z długu. Również, jak trafnie zaznaczył Sąd Rejonowy, oświadczeniu temu nie towarzyszyły inne zdarzenia takie jak choćby wydanie dłużnikowi pokwitowania, zwrot dokumentu stwierdzającego zobowiązanie albo jego zniszczenie, które mogłyby świadczyć o woli wierzyciela zwolnienia dłużnika z długu. Prawidłowo uznał również Sąd Rejonowy, iż nawet gdyby uznać pismo z dnia 10 grudnia 2015r. za oświadczenie o zwolnieniu z długu, to było ono bezskuteczne wobec braku formy wymaganej formy notarialnej, dla oświadczenia o zwolnieniu z długu pod tytułem darmym.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 1 i art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. uznając, że trudna sytuacja materialna i zdrowotna powodów oraz subiektywne przeświadczenia o zasadności powództwa stanowiły wypadek szczególnie umożliwiający nieobciążanie strony przegrywającej sprawę kosztami.